

19 DECEMBER 2018

**MEMORANDUM ONROEREND ERFGOED
MET AANBEVELINGEN VOOR HET VLAAMS REGEERAKKOORD 2019-2024**

INHOUD

I.	SITUERING	1
II.	EEN VLAAMSE BELEIDSVISIE VOOR HET ONROEREND ERFGOED IN VLAANDEREN	2
III.	STRATEGISCHE AANDACHTSPUNTEN VOOR HET ONROERENDERFGOEDBELEID 2019-2024	2
	III.1. DE GEÏNTEGREERDE INVENTARIS VAN HET ONROEREND ERFGOED IS DE BASIS VOOR DE STRATEGISCHE BELEIDSVOERING INZAKE ONROEREND ERFGOED	2
	III.2. HET VLAAMS ONROERENDERFGOEDBELEID FOCUST BIJ DE BESCHERMING VAN ONROEREND ERFGOED OP HET MEEST WAARDEVOLLE ONROEREND ERFGOED IN VLAANDEREN	3
	III.3. HET BEHEER VAN BESCHERMD ONROEREND ERFGOED IN VLAANDEREN GEBEURT OP PLANMATIGE BASIS	4
	III.4. EEN SAMENHANGENDE MIX AAN FINANCIËLE MAATREGELEN ONDERSTEUNT HET BEHOUD EN BEHEER VAN BESCHERMD ONROEREND ERFGOED	5
	III.5. HET VLAAMS ONROERENDERFGOEDBELEID HEEFT AANDACHT VOOR EEN COHERENTE VERDELING VAN DE BEVOEGDHEDEN TUSSEN HET VLAAMS GEWEST EN DE LOKALE BESTUREN	5
	III.6. HET ONROERENDERFGOEDBELEID GAAT UIT VAN DE SAMENHANG EN WISSELWERKING MET HET OMGEVINGSBELEID	6
	III.7. DE VLAAMSE OVERHEID ZET IN OP DE HANDHAVING, REGELMATIGE MONITORING EN EVALUATIE VAN DE VLAAMSE BELEIDSVISIE VOOR ONROEREND ERFGOED	7
	III.8. HET VLAAMS ONROERENDERFGOEDBELEID ZET RESOLUUT IN OP DRAAGVLAKVORMING	7
	III.9. DE STRATEGISCHE ADVISERING INZAKE ONROEREND ERFGOED MAAKT VOLWAARDIG DEEL UIT VAN DE OMGEVINGSRAAD	8
	BIJLAGE: OVERZICHT SARO-ADVIEZEN	9

I. SITUERING

1. SARO heeft - als strategische adviesraad voor ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed - in de periode 2014-2018 diverse adviezen uitgebracht over de strategische beleidsvraagstukken en hoofdlijnen van het onroerenderfgoedbeleid.¹
2. Voortbouwend op deze adviezen wenst SARO een constructieve bijdrage te leveren aan het toekomstig onroerenderfgoedbeleid, zoals het vorm zal krijgen in het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 en de toekomstige beleidsnota onroerend erfgoed 2019-2024.

SARO merkt op dat in de voorbije jaren een belangrijke vernieuwing is doorgevoerd in het onroerenderfgoedbeleid. Het Onroerenderfgoeddecreet gaf de aanzet voor een samenhangende en geïntegreerde benadering van het onroerend erfgoed.

SARO pleit er voor dat in de regeerperiode 2019-2024 verder wordt ingezet op deze positieve ontwikkelingen. Er blijven evenwel nog een aantal strategische aandachtspunten. In voorliggend memorandum vraagt de raad een aantal nieuwe accenten te leggen in het toekomstig onroerenderfgoedbeleid. In deel II en deel III van dit memorandum gaat SARO hier verder op in.

¹ Zie bijlage voor een overzicht van de SARO-adviezen.

II. EEN VLAAMSE BELEIDSVISIE VOOR HET ONROEREND ERFGOED IN VLAANDEREN

3. SARO vraagt dat het onroerenderfgoedbeleid gebaseerd wordt op een Vlaamse beleidsvisie die aangeeft waar we als Vlaanderen op lange termijn willen staan op het vlak van onroerend erfgoed. Uitgaande van de Europese richtlijnen en conventies heeft de visie aandacht voor het totale plaatje van sociale en economische terugverdieneffecten op lange termijn en voor de valorisatie van de meerwaarde van (onroerend) erfgoed voor de leefomgeving.
4. De Vlaamse beleidsvisie voor onroerend erfgoed tekent het kader uit voor:
 - de opmaak van één geïntegreerde inventaris van het onroerend erfgoed als basis voor de strategische beleidsvoering inzake onroerend erfgoed (zie deel III.1),
 - een selectief beschermingsbeleid waarbij Vlaanderen inzet op het meest waardevolle onroerend erfgoed in Vlaanderen (zie deel III.2),
 - een planmatige aanpak voor het beheer van beschermd onroerend erfgoed (zie deel III.3),
 - een samenhangende mix van financiële steunmaatregelen voor het behoud en beheer van beschermd onroerend erfgoed (zie deel III.4),
 - een coherente verdeling van de bevoegdheden tussen het Vlaams Gewest en de lokale besturen (zie deel III.5),
 - de noodzakelijke samenhang en wisselwerking met het omgevingsbeleid (zie deel III.6),
 - de handhaving, monitoring, evaluatie van de Vlaamse beleidsvisie voor onroerend erfgoed (zie deel III.7),
 - de creatie van een breed maatschappelijk draagvlak voor onroerend erfgoed (zie deel III.8).
 - de strategische advisering inzake onroerend erfgoed als volwaardig deel van de Omgevingsraad (zie deel III.9).

III. STRATEGISCHE AANDACHTSPUNTEN VOOR HET ONROERENDERFGOEDBELEID 2019-2024

III.1. DE GEÏNTEGREERDE INVENTARIS VAN HET ONROEREND ERFGOED IS DE BASIS VOOR DE STRATEGISCHE BELEIDSVOERING INZAKE ONROEREND ERFGOED

5. SARO vraagt dat - inzake het inventariseren van onroerend erfgoed – voluit wordt ingezet op één geïntegreerde inventaris ‘onroerend erfgoed’ in Vlaanderen. De geïntegreerde inventaris brengt de diverse disciplines van onroerend erfgoed (bouwkundig erfgoed, landschappelijk erfgoed, archeologisch erfgoed) op een samenhangende en geïntegreerde manier in kaart.

Niet alleen op horizontaal vlak (verschillende inventarissen op Vlaams niveau), maar ook op verticaal vlak (relatie Vlaamse overheid vs. gemeenten) wordt gestreefd naar een maximale integratie inzake inventarisatie van het onroerend erfgoed in Vlaanderen. Gezien het belang van de uitbouw van een kwalitatieve inventaris is het essentieel dat de lokale initiatieven en de lokale deskundigheid maximaal worden gevaloriseerd en dat de lokale input in deze inventaris wordt geïntegreerd. Minstens is de opmaak van een Vlaams beleidskader gewenst, opdat zowel de Vlaamse inventarisatie als de gemeentelijke inventarisatie éénzelfde terminologie en

éénzelfde vaststellingsprocedure kennen, alsook dezelfde rechtsgevolgen gebonden aan deze opname in de inventaris (zie ook par. 7).

6. De geïntegreerde inventaris is de basis voor de strategische beleidsvoering inzake het onroerend erfgoed en vormt een eerste beleidsmatig waardeoordeel bij het uittekenen van het onroerenderfgoedbeleid. In functie daarvan wordt onderzocht in welke mate in de inventaris een gradatie (van zeer waardevol tot minder waardevol) kan worden ingebouwd met het oog op een gedifferentieerde waardering van het onroerend erfgoed. Zodanig biedt de Vlaamse inventaris de nodige houvast om een afgewogen selectie te kunnen maken van het meest waardevolle en beschermenswaardig onroerend erfgoed op Vlaams niveau.
7. Er wordt onderzocht in hoeverre nog rechtsgevolgen worden gekoppeld aan de opname van (het meest waardevolle) onroerend erfgoed in de geïntegreerde inventaris. Indien rechtsgevolgen worden vastgesteld, wordt uitgegaan van een volwaardig openbaar onderzoek waarin de opmerkingen en bezwaren niet beperkt blijven tot feitelijkheden doch ook betrekking kunnen hebben op opportuniteiten. Belangrijk aandachtspunt hierbij is de administratieve en financiële last van de organisatie van een dergelijk openbaar onderzoek.
8. Om tot één geïntegreerde en kwalitatieve inventaris te komen die de ambitie invult om de basis te vormen voor het onroerenderfgoedbeleid in Vlaanderen wordt voluit ingezet op een doorgedreven actualisatie van de huidige inventarisdatabank. Vlaanderen neemt hierin het voortouw en zet daarbij in op de organisatie van de input en het maximaal betrekken van de verschillende partners.

III.2. HET VLAAMS ONROERENDERFGOEDBELEID FOCUST BIJ DE BESCHERMING VAN ONROEREND ERFGOED OP HET MEEST WAARDEVOLLE ONROEREND ERFGOED IN VLAANDEREN

9. Het Vlaams onroerenderfgoedbeleid zet in op het beschermen² van onroerende goederen omwille van hun algemeen belang en hun relevantie voor Vlaanderen. Dit algemeen belang verantwoordt het opleggen van beperkingen en verplichtingen aan de eigenaars en gebruikers van beschermd onroerend erfgoed, voor zover deze evenredig zijn en rekening houden met het proportionaliteitsbeginsel. Dit betekent evenwel ook dat de Vlaamse overheid voorziet in een samenhangende mix van financiële maatregelen (zie verder deel III.4).
10. Doordat jaarlijks wordt ingezet op nieuwe beschermingen van onroerend erfgoed, groeit het totale pakket aan beschermde onroerende goederen steeds verder aan. De druk op het premie- en subsidiestelsel neemt hierdoor verder toe. Opdat dit niet zou leiden tot een ongebreidelde groei van de noodzakelijke budgetten dringt een selectiever beschermingsbeleid zich op. Dit betekent dat de Vlaamse overheid bij het beschermen focust op het meest beschermenswaardig onroerend erfgoed op Vlaams niveau, zoals opgenomen in de geïntegreerde inventaris van het onroerend erfgoed. Vlaanderen gaat voor haar beschermingsbeleid uit van een duidelijke visie en transparant geformuleerde beleidsprioriteiten die in samenspraak met de ruime erfgoedgemeenschap worden opgemaakt.
11. Een selectiever beschermingsbeleid op Vlaams niveau geldt zowel voor de opstart van nieuwe beschermingsprocedures als voor de actualisering van bestaande beschermingen. Dit impliceert ook dat een beleidskader wordt opgemaakt op basis waarvan de bescherming van *'het minst waardevol onroerend erfgoed'* kan worden opgeheven. Deze oefening gebeurt niet vanuit een

² 'Beschermen' in de zin van hoofdstuk 6 van het Onroerenderfgoeddecreet.

besparingslogica maar vertrekt vanuit een grondige evaluatie en onderbouwing. Er is tevens aandacht voor specifieke problematieken zoals de bescherming van stads- en dorpsgezichten en de bescherming van landschappen.

12. Zowel bij de nieuwe beschermingen als bij de actualisatie van bestaande beschermingen wordt steeds het evenwicht tussen rechtszekerheid en flexibiliteit bewaakt. De zakelijkrechthouder wordt maximaal betrokken bij de beschermings- of actualiseringprocedure. Indien dit – bijvoorbeeld omwille van de omvang van het te beschermen landschap of dorpsgezicht – niet kan worden gegarandeerd, beperken de beschermingsbesluiten zich tot de essentie. De plichten die voortvloeien uit een bescherming worden aldus maximaal afgestemd op de mogelijkheden inzake betrokkenheid van de zakelijkrechthouders en de gebruikers van het onroerend goed.
13. Het decretaal beschermen van onroerend erfgoed is de exclusieve bevoegdheid van de Vlaamse overheid. De lokale besturen hebben een rol inzake het inzetten van instrumenten voor een duurzaam beheer van het onroerend erfgoed op hun grondgebied en focussen hierbij op het onroerend erfgoed dat niet beschermenswaardig is op Vlaams niveau maar wel van belang is op lokaal niveau.

III.3.HET BEHEER VAN BESCHERMD ONROEREND ERFGOED IN VLAANDEREN GEBEURT OP PLANMATIGE BASIS

14. Naast het inventariseren en beschermen van het onroerend erfgoed is het tevens belangrijk om een duidelijke visie te hebben inzake het beheer van beschermd onroerend erfgoed. Vlaanderen zet daarbij in op een planmatige aanpak.

Vanuit de visie dat onderhoud en beheer primeren boven restauratie, wordt maximaal ingezet op het instrument van de beheersplannen. Bij de opmaak van beheersplannen wordt het evenwicht tussen rechtszekerheid en flexibiliteit bewaakt. Wanneer de volwaardige betrokkenheid van alle zakelijkrechthouders niet gegarandeerd kan worden, moet voldoende flexibiliteit worden nagestreefd. De Vlaamse overheid bewaakt de kwaliteit van beheersplannen. De inhoudelijke focus ligt op het uitwerken en expliciteren van te nemen maatregelen, niet op het uitvoeren van diepgaande historische studies. De kwaliteitsbewaking draagt bij tot het effectief verminderen van de dossierlast.

In de gevallen waar een beheersplan verplicht is of betrekking heeft op grotere beschermde gehelen met verschillende actoren - waarbij samenwerking, een eventuele beheerscommissie en facilitatoren de uitwerking van het beheersplan mogelijk maken - wordt een onderzoekspremie voorzien.

15. De daadwerkelijke uitvoering van de beheersmaatregelen die zijn opgenomen in een goedgekeurd beheersplan wordt maximaal gestimuleerd. Het agentschap Onroerend Erfgoed treedt daarbij op als een proactieve en ondersteunende partner. Dit houdt tevens de inzet in van financiële steunmaatregelen.
16. Het kwaliteitslabel voor onroerenderfgoedondernemers wordt geactiveerd. Hiermee wordt invulling gegeven aan de behoefte aan gespecialiseerde kennis en vakmanschap voor het kwaliteitsvol beheer van beschermd onroerend erfgoed. Het activeren gebeurt met oog voor de belangrijkste noden in de verschillende disciplines van onroerend erfgoed.

III.4. EEN SAMENHANGENDE MIX AAN FINANCIËLE MAATREGELEN ONDERSTEUNT HET BEHOUD EN BEHEER VAN BESCHERMD ONROEREND ERFGOED

17. SARO vraagt dat de Vlaamse overheid verder inzet op een volwaardig financieel ondersteuningsbeleid voor het behoud en beheer van het beschermd onroerend erfgoed. Dit financieel ondersteuningsbeleid weerspiegelt de ambities en beleidsprioriteiten inzake behoud en beheer van onroerend erfgoed en staat in verhouding tot de verplichtingen en beperkingen die bij een bescherming op Vlaams niveau worden opgelegd.
18. Er wordt een evenwichtige en samenhangende mix aan financiële steunmaatregelen verder uitgebouwd. Daarbij wordt zowel ingezet op premies, subsidies, fiscale stimulansen en alternatieve financierings- en solidariseringsmechanismen. Er kan o.a. gedacht worden aan de activering van de beheerovereenkomsten inzake onroerend erfgoed. De uitbouw van een mix van financiële steunmaatregelen heeft aandacht voor de realisatie van een stabiel financieringsbeleid en rechtszekerheid. Eigenaars en beheerders wordt houvast geboden om een onderbouwde keuze te kunnen maken tussen de diverse financieringsinstrumenten. Daarbij wordt ingezet op een heldere communicatie en begeleiding.
19. Lokale besturen kunnen daarnaast eigen financiële instrumenten ontwikkelen voor het duurzaam behoud en beheer van het onroerend erfgoed op hun grondgebied. Deze instrumenten spitsen zich toe op het onroerend erfgoed dat van belang is op lokaal niveau en niet beschermd is op Vlaams niveau.

III.5. HET VLAAMS ONROERENDERFGOEDBELEID HEeft AANDACHT VOOR EEN COHERENTE VERDELING VAN DE BEVOEGDHEDEN TUSSEN HET VLAAMS GEWEST EN DE LOKALE BESTUREN

20. De beleidsvisie onroerend erfgoed zet het kader uit voor de samenhang en interactie tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen. Daarbij wordt de complementariteit tussen het Vlaams onroerenderfgoedbeleid en het lokaal onroerenderfgoedbeleid bewaakt.

De rol van de lokale besturen in de zorg voor het onroerend erfgoed wordt gevaloriseerd door hen te behandelen als volwaardige partners en hen voldoende ondersteuning en vertrouwen te bieden. Er wordt een duidelijke taakverdeling vooropgesteld, met voldoende beleidsruimte voor de lokale besturen. Daarbij is tevens aandacht voor de financiële ondersteuning van lokale besturen voor de uitbouw van hun onroerenderfgoedbeleid. Dit impliceert dat de overdracht van bevoegdheden en verantwoordelijkheden naar het lokale niveau gepaard gaat met een evenredige overdracht van middelen.

21. Er wordt onderzocht wat de meerwaarde is van een erkenning als onroerenderfgoedgemeente. Het onderscheid tussen de erkende onroerenderfgoedgemeenten en de andere gemeenten is op heden minimaal. De taken die zij opnemen zijn beperkt en sterk toegespitst op archeologie. Daartegenover staan hoge administratieve lasten en een sterke mate van toezicht door Vlaanderen.
22. Er wordt blijvend ingezet op intergemeentelijke samenwerking, met name via de intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten. Zij vervullen een belangrijke rol inzake kennisuitwisseling en visieontwikkeling met betrekking tot inventarisatie, duurzaam behoud en beheer. Daarnaast hebben zij een taak inzake sensibilisering en de creatie van lokaal draagvlak.

III.6. HET ONROENDERFgoedBELEID GAAT UIT VAN DE SAMENHANG EN WISSELWERKING MET HET OMGEVINGSBELEID

23. De beleidsvisie onroerend erfgoed vormt de basis voor de noodzakelijke samenhang en wisselwerking tussen het onroerenderfgoedbeleid en het omgevingsbeleid. Een aandachtspunt is de verdere afstemming tussen het sectoraal beschermingsinstrumentarium voor onroerend erfgoed en het ruimtelijk planningsinstrumentarium.

De raad vraagt een beleidskader uit te werken voor de beoogde samenhang tussen het onroerenderfgoedbeleid en het ruimtelijk beleid. Op de verschillende bestuursniveaus kunnen de diverse overheden hun erfgoedbeleid ruimtelijk doorvertalen (o.a. in ruimtelijke structuurplannen, ruimtelijke beleidsplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen). Er is - zeker vanuit het standpunt van de burger – evenwel nood aan een afstemming tussen de Vlaamse en lokale initiatieven, instrumenten, richtlijnen en afspraken.

Bij de doorvertaling van onroerend erfgoed in ruimtelijke uitvoeringsplannen gebeurt steeds een afweging tussen alle ruimtebehoevende functies; de sectorale visie inzake onroerend erfgoed wordt getoetst aan de visie van andere actoren in het betrokken gebied. Het spoor van afbakening van erfgoedlandschappen of ander erfgoed in RUP's kan niet in de plaats komen van het beschermen van erfgoed, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet. Indien uit de ruimtelijke afweging zou blijken dat het alsnog wenselijk is om bijkomende/zwaardere gebruiks- of eigendomsbeperkingen op te leggen met het oog op het duurzaam behoud van onroerend erfgoed, dan moeten samenhangend met de ruimtelijke uitvoeringsplannen de nodige flankerende maatregelen worden voorzien.

Een essentieel verschilpunt is immers dat via het beschermingsspoor verplichtingen en beperkingen worden opgelegd maar dat tegelijkertijd het Onroerenderfgoeddecreet ook voorziet in volwaardige financiële tegemoetkomingen. Dergelijke ondersteuning is niet voorzien voor het ruimtelijk beleid.³ Het bewaken van het evenredigheidsbeginsel tussen het ruimtelijk spoor en het beschermingsspoor is aldus belangrijk.

24. De Vlaamse overheid doet onderzoek naar de rol en de toegevoegde waarde van het instrument 'onroerenderfgoedrichtplan'. Dit onderzoek is enerzijds gericht op het verduidelijken van de procedurele aspecten van dit instrument (opmaak, operationalisering, participatietraject, financiering, rechtsgevolgen) en anderzijds op het scherpstellen van de inhoudelijke aspecten (finaliteit, invulling/samenstelling, actieprogramma's). Hierbij gaat aandacht naar de afstemming van het instrument 'onroerenderfgoedrichtplan' met bestaande gebiedsgerichte (ruimtelijke) planningsinstrumenten. In afwachting van een dergelijk onderzoek blijft de goedkeuring van de onroerenderfgoedrichtplannen behouden op het niveau van de Vlaamse Regering.

Daarnaast wordt een plan van aanpak uitwerkt voor de 70 definitief aangeduide ankerplaatsen. Deze werden met een overgangsmaatregel in het Onroerenderfgoeddecreet gelijkgesteld aan onroerenderfgoedrichtplannen, maar verschillen op vlak van inhoud, procedures en rechtsgevolgen van het 'nieuwe type onroerenderfgoedrichtplan'.

25. Er wordt verder ingezet op de grote uitdagingen inzake de herbestemming en het (her)gebruik van beschermd onroerend erfgoed enerzijds en de energetische optimalisatie anderzijds. Hieromtrent wordt een stimulerend en faciliterend beleid gevoerd. Dit impliceert een proactieve en pragmatische houding vanuit het Vlaams onroerenderfgoedbeleid waarbij in overleg met

³ Enige uitzondering: het Onroerenderfgoeddecreet voorziet erfgoedpremies in erfgoedlandschappen.

onder meer de eigenaars en de lokale besturen wordt gezocht naar constructieve oplossingen. Onroerend erfgoed kan het uitgangspunt en de inspiratiebron zijn voor verdere kwaliteitsvolle ontwikkeling van de ruimte; met aandacht voor kernversterking en inbreiding.

Bijzondere aandacht gaat uit naar de uitwerking van een beleidskader voor de herbestemming van grotere bouwkundige complexen (o.a. industrieel erfgoed en religieuze sites)⁴. De kennis en initiatieven hieromtrent worden maximaal gebundeld.

III.7. DE VLAAMSE OVERHEID ZET IN OP DE HANDHAVING, REGELMATIGE MONITORING EN EVALUATIE VAN DE VLAAMSE BELEIDSVISIE VOOR ONROEREND ERFGOED

26. Met het Onroerenderfgoeddecreet is de handhaving recent zeer sterk gewijzigd. De ingevoerde handhavingsinstrumenten zijn divers en complex en kunnen in sommige gevallen leiden tot zware (financiële) gevolgen voor de eigenaar.⁵

SARO vraagt een evaluatie van de handhaving inzake onroerend erfgoed als volwaardig sluitstuk van het inventariseren, beschermen en beheren van het onroerend erfgoed. Inzake handhaving wordt voluit ingezet op proactief handhaven en preventie. Het voorzien van een bestuurlijk optreden naast het rechterlijk optreden is een meerwaarde. Het voorzien van een bestuurlijk handhavingstraject kan er immers toe leiden dat op het terrein sneller en effectiever resultaten worden geboekt.

Een essentieel aandachtspunt is de volwaardige rechtsbescherming van de burger mede vanuit het oogpunt van proportionaliteit, draagvlakvorming en 'menselijkheid'. Indien wordt overgegaan tot het opleggen van (herstel)maatregelen, is er aandacht voor een realistische uitvoeringstermijn. In sommige gevallen is de uitvoering van herstelmaatregelen immers complex, onder meer bij grote panden, bij omvangrijke maatregelen of omwille van de erfopvolging en mogelijke onverdeeldheden.

27. Er wordt werk gemaakt van een periodieke en objectieve evaluatie van de monitoringsresultaten met betrekking tot alle disciplines van onroerend erfgoed. Zo ontstaat inzicht in hoeverre de Vlaamse beleidsvisie onroerend erfgoed en de vooropgestelde doelstellingen effectief worden gerealiseerd.

De evaluatie gaat uit van een volwaardig uitgewerkte evaluatiemethodiek die duidelijkheid geeft over de verschillende stappen in het evaluatietraject, de precieze reikwijdte van de evaluatie, het evaluatiekader, de indicatoren. Het is vanzelfsprekend dat de evaluatie vertrekt vanuit een participatief traject waarin alle relevante actoren (o.a. lokale overheden, erkende actoren, beheerders, doelgroepen, SARO) betrokken worden. De methodologie en het participatief traject worden op een heldere en transparante manier uitgewerkt en vastgelegd.

III.8. HET VLAAMS ONROERENDERFGOEDBELEID ZET RESOLUUT IN OP DRAAGVLAKVORMING

28. Het creëren van een breed maatschappelijk draagvlak voor onroerend erfgoed is een speerpunt van het onroerenderfgoedbeleid. Rekening houdend met de diverse Europese en internationale

⁴ Zie [SARO-advies van 26 juni 2013 over de herbestemming en ruimtelijke inpassing van parochiekerken](#).

⁵ De specifieke handhaving van de regelgeving omtrent onroerend erfgoed valt uiteen in twee verschillende vormen: De 'zachte' handhaving met bestuurlijke instrumenten zoals de raadgeving of aanmaning; de 'harde' handhaving die bestaat uit een mix van bestuurlijke en gerechtelijke handhavingsinstrumenten zoals de minnelijke schikking of de herstellvordering. Handhavingprogramma: <http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1349397>.

conventies (Faro, Valletta) wordt maximaal ingezet op participatie als basisproces in de beleidsvoering inzake onroerend erfgoed. Het betrekken van de 'erfgoedgemeenschap' wordt structureel ingebed in alle processen.

29. Sensibilisering, communicatie en educatie vormen essentiële aspecten van het onroerenderfgoedbeleid. De kennis en expertise hieromtrent worden maximaal gebundeld en ruim verspreid. Initiatieven die de burger en de relevante actoren actief betrekken bij het onroerenderfgoedbeleid en dit voor hen inzichtelijk maken worden ondersteund met een projectsubsidie.
30. De duurzame ontsluiting van onroerend erfgoed heeft zowel oog voor de fysieke ontsluiting als de intellectuele toegang tot het onroerend erfgoed. Wat dit laatste betreft, wordt ingezet op een toegankelijke en inzichtelijke vertaalslag van de wetenschappelijke kennis inzake de diverse disciplines van het onroerend erfgoed.

III.9. DE STRATEGISCHE ADVISERING INZAKE ONROEREND ERFGOED MAAKT VOLWAARDIG DEEL UIT VAN DE OMGEVINGSRAAD

31. Afsluitend wenst SARO het belang te benadrukken van de strategische advisering van het onroerenderfgoedbeleid. Tot op heden is dit de rol van de SARO als strategische adviesraad voor ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed. SARO heeft hier de voorbije jaren zijn rol volwaardig opgenomen en voluit ingezet op kwaliteitsvolle strategische advisering van het onroerenderfgoedbeleid. Indien ingezet wordt op de Omgevingsraad als strategische adviesraad voor het beleidsdomein Omgeving - waarbij als centraal uitgangspunt een meer samenhangende benadering van het omgevingsbeleid wordt nagestreefd – is het een belangrijke uitdaging om er voor te zorgen dat alle 'compartimenten' van omgeving voldoende tot hun recht komen. Het gedachtegoed dat verbonden is aan de thema's 'onroerend erfgoed', 'ruimte', 'milieu', 'natuur', 'water' enz. gaat immers niet in rook op.⁶

⁶ Zie [SARO-advies van 24 oktober 2018 over de Omgevingsraad](#).

BIJLAGE: OVERZICHT SARO-ADVIEZEN

Onderstaand overzicht betreft alle adviezen die SARO in de periode 2014-2018 uitbracht met betrekking tot het beleidsveld 'onroerend erfgoed'.

[SARO 2014|02](#). Advies van 26 februari 2014 over de uitvoeringsbesluiten bij het Onroerenderfgoeddecreet.

[SARO 2014|20](#). Advies van 17 december 2017 over de beleidsnota onroerend erfgoed 2014-2019.

[SARO 2015|22](#). Advies van 26 augustus 2015 over de wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit in functie van archeologie.

[SARO 2016|02](#). Advies van 27 januari 2016 over de wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet in functie van het kerntakenplan.

[SARO 2016|25](#). Advies van 26 oktober 2016 over de vermindering van verkooprechten en de schenkbelasting voor beschermde monumenten.

[SARO 2017|04](#). Advies van 22 maart 2017 over de geplande evaluatie van het Onroerenderfgoeddecreet.

[SARO 2017|22](#). Advies van 24 mei 2017 over uitsluiting van de BTW bij toekenning van erfgoedpremies.

[SARO 2017|30](#). Advies van 13 september 2017 over de conceptnota naar aanleiding van de ex-post-evaluatie.

[SARO 2017|31](#). Advies van 13 september 2017 over de personenbelasting voor beschermde goederen.

[SARO 2017|33](#). Advies van 20 december 2017 over de wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet naar aanleiding van de ex-post-evaluatie.

[SARO 2018|05](#). Advies van 18 februari 2018 over de wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit in functie van de projectsubsidies.

[SARO 2018|25](#). Advies van 29 augustus 2018 over het besluit betreffende de vermindering van personenbelasting voor beschermde goederen.

[SARO 2018|27](#). Advies van 26 september 2018 over de wijziging van wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit naar aanleiding van de ex-post-evaluatie.